

ПЕТРОВАРАДИН ДОЊИ ГРАД

архивска документа

Добрила Мартинов
фотографије

мај 2016. године

ИЗЛОЖБА

Изложба представља ову јединствену историјску, архитектонску и цивилизацијску целину кроз одбир докумената која сведоче о животу петроварадинског Доњег града током XVIII и XIX века и избор фотографија Добриле Мартинов које су настајале с краја XX и почетком XXI века. Фотографијама су забележени архитектонски и уметнички домети неимара и занатлија, аутора ове јединствене сталне урбане поставке подно Тврђаве. Оне причају и о деструктивности времена које је протекло и људи, оних који су га походили и оних који су остали. Вековно трајање исцртало је мапу бора на лицу Подграђа и знакове које тек треба одгонетати. Улице прозори, капије, па и најситнији детаљи на овим фотографијама, позив су пролазницима да успоре свој ход, да застану и задиве се њиховом лепотом и уроне у наталожена сећања и тајне скривене у њима. Оне су истовремено подсетник и подстицај за будућу рестаурацију и садржајно оживљавање Градића, како га његови становници данас од милоште зову.

1469

13

22

1469
 D u n o m e s t i f t u n g k o n s m o m m u n i c i l i t e t o m
 C o n f a l o r i c h , m u d P e t r o v a r d e n , k o n s m o m m u n i
 c i l i t e t o m l i b l i b . S o f t a Z u k o r i c h i s m i l t s t r
 h a d m a g d C u n j k i g i m C h r o n a t p m i z p i g r o m , k i b
 p i n S i m p h o n i e g i n L o g i n m o m u n t n o m m J o s e p h o n
 a b r a , m u d z b a s g i n C u l i n o m R o m g i n f a l m i c
 o m 1842 , m u d g i n P e t r o v a r d e n k a t i g k a k u d g i n
 c o m m u n i c i l i t e t o m C h r o n a t p i s f a l l i c m g i n L o g i n , m u d
 C a p o n n o u a b r i .

D u n o m e s t i f t u n g k o n s m o m m u n i c i l i t e t o m h a m a ,
 p m M a g i s t r a t e a u s f l i c h t u n g m a p r i z o m t i b g i e
 I n s p u n k t i g i m L o g i n , i n s o f f i n C u m m i n g i l i t t e r
 m u d C u l a p p r i g i f f t C r a p p o n , k a m i n D e p o s i t o n , m u d
 I n s p u n k t i g i m b a l k i n g i p r a f f o l l o n , m u d R e q u i
 m i l A u d i t o r i g i p r a f f o l l o n , m u d R e s i s t o r i
 r o n a i n h k u i s , m u d i g i M a g i s t r a t a l l a i m m i n o m
 t o m m u n C u n j k i g i g i o o s h u l l i g i m t i b m g i e
 b e n i g n , k o n s G a n d a l f o m m a n d o p f f o n l a n g i g i g i l
 f u n g i n f e l t o n f u l ; D o g r o n i f f t m a r t m i g i , t o 3
 f u l g i n p f o n I n s u n d o n k u l l a k u b m e n t o n t i b m g i e
 g f h a t a n g i m R a n d s p r i g i n o n k , p f m i n t i b m g i e b
 g i n m a s o n , i n b u l g o n g i m m o m m a n M a g i s t r a t e ,
 m u d i n f u n k a l i g i g i f f o m i s s i o n m i n n a u b r o n p i g i
 D o g r o n i f f d a g i g i m m o m m a n g i f f o n n i l e g i
 t a l , k i b i n o g h a n d k u l a d i g i C o n f i d e r a t o r a t e p o m
 n o n u l l a f f a i g i g i f f a l l o n k o u n g l y n n .

C u n j k i g i m M a g i s t r a t k u n g i p r a f f o l l o n
 C u n j k i g i g i f f i l a s f b u d n i t a t , p r a g i n g i b r i

64

K B

S o n d e n , M a r t o m m a r t a d a p r i l a s

ПЕТРОВАРАДИН – ДОЊИ ГРАД

У Архиву Војводине се чува архивски фонд Слободног војног комунитета Петроварадина (Peterwaradeiner Militär Kommunität), који садржи архивску грађу насталу од 1702. до 1918. године. Због свог значаја, овај фонд је категорисан као културно добро од изизетног значаја. Документа су претежно исписана на немачком језику, готицом, а само мањи део грађе је написан латинским и другим језицима. Она сведоче о оснивању, раду и организацији Магистрата, Слободног војног комунитета; магистратској управи, црквама, школама, пољопривреди, трговини, занатима, саобраћају... У овом фонду похрањени су, такође, судски списи, документа о организацији и раду занатских и трговачких удружења, оснивању и делатности задужбина, раду градске болнице и стању здравства; затим мапе, карте, пројекти. Током своје бурне историје, смењивали су се освајачи, а Петроварадин је растао: село, варошица, касаба. Од 1702. године становницима Петроварадина је било дозвољено да конституишу своју општину и оснују насеље градског типа – комунитет. Тако је Петроварадин стекао статус коморске вароши. Са опадањем значаја Петроварадинске тврђаве као војностратешког центра на југу Аустријске монархије према Турској у XIX веку, почeo је да замире и привредни живот у Петроварадину.

Добрила Мартинов је члан Удружења ликовних уметника примењених уметности и дизајнера Воводине и Фото, видео и кино савеза Војводине. Бави се фотографијом, компјутерском графиком и дизајном. Имала је осам самосталних изложби, учествовала је на бројним групним изложбама у земљи и иностранству, а њени радови су публиковани и награђивани.

martinov

Нови Сад
+381 56 44 11
djala53@gmail.com

Издавач

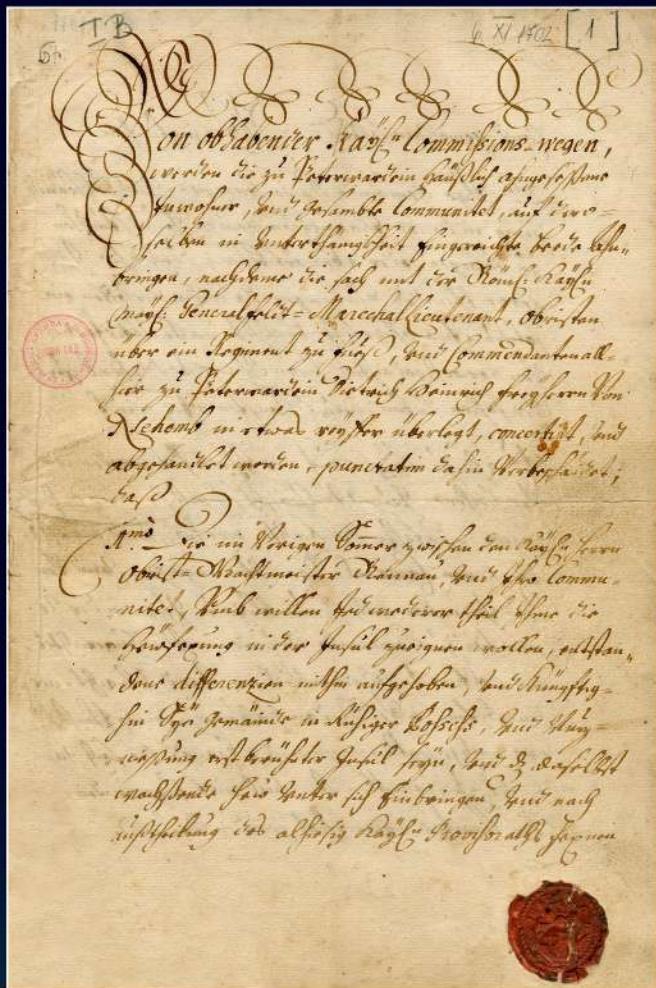
Архив Војводине
21000 Нови Сад, Дунавска 35

Дизајн
Добрила Мартинов
Тираж
300 примерака

За издавача

Бранимир Андрић
www.arhivvojvodine.org.rs

Реализација
Весна Башић, Александар Поповић
Штампа
Daniel Print

1702. Службени акт којим је био регулисан начин живота у Петроварадинском провизорату (АВ, Ф. 7, кут. 1/1)